

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą zostać przyznane osobie wymagającej pomocy innych osób ze względu na wiek, chorobę lub inną przyczynę, tylko wówczas, gdy są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym i są usługami dostosowanymi do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Co do zasady przyjąć należy, że pomoc tego rodzaju nie może zostać zapewniona przez rodzinę osoby wymagającej objęcia taką usługą.

Na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wydane zostało rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Ustala ono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie tych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W rozporządzeniu jako rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych wymieniono rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii, w tym również współpracę ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego, zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Rozpatrując możliwość przyznania pomocy polegającej na objęciu specjalistyczną usługą organ pomocy społecznej jest obowiązany ustalić, czy ma możliwość uzyskania takich świadczeń w wystarczającym dla wnioskodawcy zakresie, zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty. Zadaniem organu jest precyzyjne ustalenie, czy i jakiego rodzaju usługi w danym przypadku są dostępne, ustalenie zakresu tych usług, a następnie znalezienie podmiotu, który na zlecenie organu usługi te będzie realizował po możliwie najniższych kosztach.

Badanie tych okoliczności winno się odbywać z uwzględnieniem treści art. 2 ust. 1 u.p.s., określającego zasadę pomocniczości. Zgodnie z art. 3 u.p.s., pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (ust. 1); zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem (ust. 2); rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy (ust. 3); potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej (ust. 4).

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 8 maja 2024 r., sygn. II SAB/GI 8/24

Źródło: [CBOSA](#)